

PRO BONO

November/2022

1. NOVELA ZÁKONA O HASIČSKOM A ZÁCHRANNOM ZBORE

Novinky sa nevyhli ani právnej úprave príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, a to najmä v kontexte ich rekondičných pobytov.

2. NOVELA ZÁKONA O SLOBODE INFORMÁCIÍ

Novelou zákona o slobode informácií sa napríklad odstraňujú niektoré funkčné nedostatky, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe. Po novom dochádza ja k rozšíreniu informačnej povinnosti o nové subjekty.

3. NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE

Národná rada Slovenskej republiky sa koncom roka zaoberala aj zákonom o účtovníctve, najmä oblasťou správy s informáciami o dani z príjmov.

4. NOVELA ZÁKONA O VÝROBE, OZNAČOVANÍ A PREDAJI TABAKOVÝCH VÝROBKOV

Úpravy sa po novom dočkala aj oblasť výroby, označovania a predaja tabakových výrobkov. Novinkou bude najmä regulácia tzv. nikotínových vrecúšok, predstavujúcich alternatívu k fajčeniu cigariet, pri ktorej sa predpokladá, že sú menej škodlivé. Stále sa však jedná o výrobky s obsahom nikotínu, ktorý je návykovou látkou a preto je potrebné vyplniť právnu medzeru s cieľom znížiť potenciálne zdravotné riziká a zabezpečiť ochranu mladistvých a detí.

5. NOVELA ZÁKONA O ZDRAVOTNOM POISTENÍ

Zákonodarný zbor sa na konci roka zamerl aj na oblasť, upravenú zákonom o zdravotnom poistení. Novinkou sú napríklad nové ustanovenia, upravujúce diagnosticko-nákladové skupiny či nákladové skupiny zdravotníckych pomôcok.

6. NOVINKY V ZÁKONOH V SÚVISLOSTI S ROZVOJOM AUTOMATIZOVANÝCH VOZIDIEL

Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky sa po novom dotkla aj oblasti inteligentnej mobility. Novelizácia viacerých právnych predpisov upravuje najmä podmienky skúšobnej prevádzky automatizovaných vozidiel a plne automatizovaných vozidiel.

NOVELA ZÁKONA O HASIČSKOM A ZÁCHRANNOM ZBORE

Novinky sa nevyhli ani právnej úprave príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, a to najmä v kontexte ich rekondičných pobytov.

Dňa 08. novembra 2022 bol prijatý zákon č. 413/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 o Hasičskom a záchrannom zbere v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HaZZ“).

→ Obsah novely

Obsahom novely je úprava jednotlivých inštitútov na základe poznatkov vyplývajúcich z aplikačnej praxe vykonávania štátnej služby príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru ako aj príslušníkmi Horskej záchrannej služby (ďalej aj „príslušníci“), ktorí taktiež spadajú do pôsobnosti zákona o HaZZ. Predmetom novely sú najmä úpravy a zmeny dôvodov zaradenia príslušníkov mimo činnnej štátnej služby napr. z dôvodu vyslania príslušníka do zahraničia alebo straty psychickej spôsobilosti príslušníka na výkon doterajšej funkcie, zmena v nároku na dovolenku vo vyššej výmere pre príslušníka trvale sa starajúceho o dieťa a úpravy rekondičného pobytu s možnosťou jeho výkonu aj formou aktívneho odpočinku na území Slovenskej republiky na základe písomnej žiadosti príslušníka. Zároveň sa zavádzajú aj ďalšie legislatívne úpravy a precizovania niektorých ustanovení zákona o HaZZ spôsobujúce aplikačnú a interpretačnú nejednoznačnosť.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o HaZZ.

Po novom dochádza napríklad k rozšíreniu definície príslušníkov, ktorí taktiež spadajú do pôsobnosti zákona o HaZZ o plnenie úloh zboru v zahraničí z dôvodu, že príslušník môže byť vyslaný na vykonávanie štátnej služby v zahraničí na plnenie úloh v misii (ustanovenie § 53a zákona o HaZZ), môže byť poverený funkciou vedúceho diplomatickej misie, vedúceho stálej misie pri

medzinárodnej organizácii alebo medzinárodnom zoskupení alebo vedúceho osobitnej misie a ustanovuje sa, že príslušník bude môcť byť aj dočasne vyslaný do zahraničia podľa zákona č. 55/2017 o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ustanovenie § 54 ods. 2 zákona o HaZZ).

Ďalšou zmenou je ustanovenie, v zmysle ktorého sa do času výsluhy rokov v hodnosti nebude započítavať ani zaradenie príslušníka mimo činnnej štátnej služby podľa ustanovenia § 54 ods. 1 a 2 zákona o HaZZ (dôvody vylučujúce vykonávanie štátnej služby bez nároku na služobný plat), pretože to v platnej právnej úprave doposiaľ absentovalo a spôsobovalo interpretačný problém. Podľa novely tento čas nebude možné jednoznačne započítať do času výsluhy rokov v hodnosti (ustanovenie § 34 ods. 4 písm. e) zákona o HaZZ).

Prevelenie príslušníka sa po novom môže so súhlasom príslušníka predĺžiť až na šesť mesiacov v kalendárnom roku. Zmena oproti pôvodným maximálne 60 dňom v kalendárnom roku tak prichádza z dôvodu, že v praxi bola takáto doba v niektorých prípadoch nepostačujúca (ustanovenie § 48 ods. 1 zákona o HaZZ).

Novelou ďalej dochádza k rozšíreniu dôvodov zaradenia príslušníka mimo činnnej štátnej služby o ďalší dôvod, keď príslušník nemôže podľa záverov psychologického vyšetrenia o psychickej spôsobilosti vykonávať doterajšiu funkciu a písomne nesúhlasil s preložením alebo s preradením alebo s preložením a preradením na inú voľnú, vzhľadom na jeho psychickú spôsobilosť vhodnú funkciu, najdlhšie však na 24 mesiacov. V platnej právnej úprave takýto dôvod zaradenia mimo činnnej štátnej služby absentoval a práx takýto dôvod podľa predkladateľov novely vyžadovala (ustanovenia § 52 ods. 2 písm. g) a ods. 3 písm. a) a b) zákona o HaZZ).

Novela tiež zavádza definíciu organizačných dôvodov, v dôsledku ktorých je príslušník trvalo preložený do iného miesta vykonávania štátnej služby s nárokom na náhradu výdavkov pri odlúčení od svojej rodiny (ustanovenie § 58 ods. 2 zákona o HaZZ).

→ Rekondičný pobyt

Azda najvýraznejšou modifikáciou si prešlo ustanovenie **§ 161** zákona o HaZZ, upravujúce **rekondičný pobyt**.

„Vybraní príslušníci sú povinní zúčastniť sa v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania a regenerácie telesného a duševného zdravia na rekondičnom pobyte v trvaní 14 po sebe nasledujúcich dní v kalendárnom roku“ (ustanovenie **§ 161 ods. 1** zákona o HaZZ). „Vybraným príslušníkom je **(A)** príslušník Hasičského a záchranného zboru, ktorý bezprostredne plní úlohy podľa ustanovenia **§ 3 ods. 1 písm. c) a d)** zákona o HaZZ a jeho služobný pomer trvá najmenej desať rokov a príslušník Horskej záchrannej služby, ktorý plní úlohy Horskej záchrannej služby podľa osobitného predpisu a jeho služobný pomer trvá najmenej desať rokov, **(B)** iný príslušník Hasičského a záchranného zboru starší ako 45 rokov, ak jeho služobný pomer trvá najmenej desať rokov a iný príslušník Horskej záchrannej služby starší ako 45 rokov, ak jeho služobný pomer trvá najmenej desať rokov“ (ustanovenie **§ 161 ods. 2** zákona o HaZZ).

„Rekondičný pobyt sa neposkytne príslušníkovi **(A)** ktorému sa končí služobný pomer z dôvodu uvedeného v ustanovení **§ 59 ods. 1** zákona o HaZZ, **(B)** ktorý je zaradený mimo činnnej štátnej služby, **(C)** u ktorého to vylučuje jeho zdravotný stav, **(D)** počas materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky podľa ustanovenia **§ 102a ods. 1** zákona o HaZZ, **(E)** ak o neposkytnutí rekondičného pobytu rozhodne služobný úrad na základe písomnej žiadosti príslušníka, **(F)** ktorému sú preplatené náklady podľa ustanovenia **§ 161 ods. 12** zákona o HaZZ“ (ustanovenie **§ 161 ods. 3** zákona o HaZZ). „Rekondičný pobyt sa vykoná **(A)** internátnym spôsobom v kúpeľno-liečebnom ústave, kúpeľno-rehabilitačnom ústave alebo v zdravotníckom zariadení určenom služobným úradom, **(B)** formou aktívneho odpočinku na území Slovenskej republiky na základe písomnej žiadosti príslušníka“ (ustanovenie **§ 161 ods. 4** zákona o HaZZ).

„Služobný úrad počas rekondičného pobytu podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ zabezpečí programovo riadený zdravotný režim, ubytovanie a celodenné stravovanie“ (ustanovenie

§ 161 ods. 5 zákona o HaZZ). „Príslušníka na rekondičný pobyt vyššie vedúci služobného úradu. V dôležitom záujme štátnej služby, najmä na ochranu života, zdravia, majetku a na zabezpečenie akcieschopnosti organizačnej jednotky, vedúci služobného úradu môže príslušníkovi rekondičný pobyt prerušiť, skrátiť alebo príslušníka z rekondičného pobytu odvolať“ (ustanovenie **§ 161 ods. 6** zákona o HaZZ). „Príslušník je povinný nastúpiť na rekondičný pobyt v určenom termíne; náhradný termín sa môže príslušníkovi určiť, ak nemôže nastúpiť na rekondičný pobyt v určenom termíne zo závažných služobných, osobných, zdravotných alebo rodinných dôvodov a tieto dôvody včas oznámi vedúcemu služobného úradu, ktorý ho vyslal na rekondičný pobyt“ (ustanovenie **§ 161 ods. 7** zákona o HaZZ).

„Ak príslušník nenastúpi na rekondičný pobyt v určenom termíne a neoznámi dôvody podľa ustanovenia **§ 161 ods. 7** zákona o HaZZ, pre ktoré sa na rekondičnom pobyte nemôže zúčastniť, znáša finančné náklady s tým spojené a neposkytne sa mu náhradný termín“ (ustanovenie **§ 161 ods. 8** zákona o HaZZ). „Vedúci služobného úradu určí príslušníkovi pri jeho vyslaní na rekondičný pobyt podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ spôsob dopravy, prípadne ďalšie podmienky ako pri služobnej ceste“ (ustanovenie **§ 161 ods. 9** zákona o HaZZ). „Rekondičný pobyt podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ sa príslušníkovi poskytuje bezodplatne; náklady spojené s rekondičným pobytom podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ znáša služobný úrad“ (ustanovenie **§ 161 ods. 10** zákona o HaZZ).

„Príslušníkovi, ktorý sa zúčastňuje na rekondičnom pobyte podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ, zodpovedá za škodu vzniknutú pri účasti na tomto rekondičnom pobyte alebo v priamej súvislosti s ňou služobný úrad, ktorý mu účasť na rekondičnom pobyte určil. Príslušník zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil služobnému úradu počas trvania rekondičného pobytu podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ, tomuto úradu. Účasťou na rekondičnom pobyte podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. a)** zákona o HaZZ alebo v priamej súvislosti s ňou je aj cesta na rekondičný pobyt a späť po jeho skončení, účasť na rekondičnom programe, stravovanie a osobné voľno v rekondičnom objekte, okrem povolenej neorganizovanej vychádzky. Rekondičný pobyt

vykonávaný formou aktívneho odpočinku podľa ustanovenia **§ 161 ods. 4 písm. b)** zákona o HaZZ sa nepovažuje na účely náhrady škody za vykonávanie štátnej služby alebo za priamu súvislosť s vykonávaním štátnej služby“ (ustanovenie **§ 161 ods. 11** zákona o HaZZ).

„Za účasť na rekondičnom pobyte sa považuje aj absolvovanie kúpeľnej starostlivosti podľa osobitného predpisu v kalendárnom roku. Služobný úrad na základe písomnej žiadosti príslušníka a po predložení dokladov o zúčtovaní preplátí náklady spojené s účasťou na kúpeľnej starostlivosti, ktoré neboli uhradené na základe verejného zdravotného poistenia podľa osobitného predpisu, a to najdlhšie za 14 dní trvania kúpeľnej starostlivosti v kalendárnom roku“ (ustanovenie **§ 161 ods. 12** zákona o HaZZ). „Účasť na rekondičnom pobyte sa posudzuje ako vykonávanie štátnej služby.

Príslušníkovi počas rekondičného pobytu patrí služobný plat“ (ustanovenie **§ 161 ods. 13** zákona o HaZZ). „Rekondičný pobyt sa v kalendárnom roku poskytuje príslušníkovi len raz a len v jednej forme“ (ustanovenie **§ 161 ods. 14** zákona o HaZZ). „Podrobnosti o rekondičnom pobyte určí minister vnútra Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 161 ods. 15** zákona o HaZZ).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2023**.

Publikované dňa 05.01.2023

NOVELA ZÁKONA O SLOBODE INFORMÁCIÍ

Novelou zákona o slobode informácií sa napríklad odstraňujú niektoré funkčné nedostatky, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe. Po novom dochádza ja k rozšíreniu informačnej povinnosti o nové subjekty.

Dňa **08. novembra 2022** bol prijatý zákon č. **482/2022 Z. z.** (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **211/2000 Z. z.** o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o slobode informácií priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky, novelou zavedené, zmeny a doplnenia.

→ Povinná osoba

Prvou, novelou zavedenou, zmenou je úprava ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií. Mení sa definícia povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií, pre ktorú bol v zmysle doteraz platnej právnej úpravy určujúci moment jej vzniku (založenia) niektorou z povinných osôb podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 alebo 2** zákona o slobode informácií. Takáto statická definícia povinnej osoby podľa predkladateľov novely nereflektovala na jej ďalšiu existenciu a prípadné zmeny vo vlastníckej štruktúre. Rovnako sa táto definícia javila ako problematická z hľadiska kontroly zo strany verejnosti pri nakladaní s verejnými zdrojmi, keďže nepostihovala dcérske a v ďalších radoch jestvujúce spoločnosti („vnučky“ - „pravnučky“ - atď.) štátom alebo obcou (vyšším územným celkom) vlastnených spoločností, ktoré s verejnými zdrojmi nepochybne operujú. Ak má byť zákon o slobode informácií účinným prostriedkom kontroly nakladania s verejnými prostriedkami, musí postihovať všetky subjekty, ktoré sú priamo alebo nepriamo

napojené na štát. Podľa Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2024 (ďalej len „Programové vyhlásenie vlády“) (časť Otvorené a transparentné vládnutie) sa vláda zaviazala navrhnúť „rozšírenie povinností vyplývajúcich zo zákona o slobode informácií aj na štátne firmy a dcérske spoločnosti štátnych firiem v druhom a treťom rade, keďže na tieto právnické osoby sa zákon o slobode informácií nevzťahoval, hoci hospodárili s verejnými zdrojmi. V duchu tejto myšlienky sa po novom zavádza úplne nová definícia povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií, ktorá mení svoj charakter zo statickej (definičný znak vzniku/založenia) na dynamickú.

Podľa novely sem patria všetky právnické osoby, pre ktoré je typická aspoň väčšinová priama či nepriama účasť povinných osôb podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 a 2** zákona o slobode informácií a súčasne kontrola zo strany týchto povinných osôb alebo navrhovanie/ustanovenie väčšiny členov riadiaceho alebo kontrolného orgánu týmito povinnými osobami. Pri použití slov „priamo alebo nepriamo“ je úmyslom zákonodarcu aby kritériá dopadali aj po vertikálnej rovine, a to na dcéry, vnučky, pravnučky atď. Vzhľadom na to, že právnické osoby patriace pod definíciu povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií pôsobia na poli tak verejného ako i súkromného sektora, ich úplne „informačné odkrytie“ by mohlo negatívne ovplyvniť ich postavenie na trhu z hľadiska ich konkurencieschopnosti. Z uvedeného dôvodu zákonodarca zavádza výnimku zo sprístupňovacieho režimu týchto povinných osôb v novom ustanovení **§ 11a** zákona o slobode informácií - obmedzenie prístupu k informáciám pri ochrane pred ujmom v hospodárskej súťaži. Úmyslom zákonodarcu pri vytvorení uvedeného konceptu je, aby povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií neostala pasívna pri podaní žiadosti, ale aby sa procesne so žiadosťou vysporiadala (ustanovenie **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií).

Novela do zákona o slobode informácií dopĺňa ja nové ustanovenia **§ 3 ods. 4 a 5** zákona o slobode informácií.

„Ak to technické podmienky povinnej osoby umožňujú, povinná osoba zabezpečuje zverejňovanie a sprístupňovanie informácií aj ako otvorené údaje vo formáte umožňujúcom automatizované spracovanie“ (ustanovenie **§ 3 ods. 4** zákona o slobode informácií).

„Osoba, ktorá získala zverejnené alebo sprístupnené informácie v súlade s týmto zákonom, je oprávnená ich ďalej šíriť. Ak sa informácie získané sprístupnením alebo zverejnením podľa tohto zákona o slobode informácií ďalej šíria v pôvodnom obsahu, šíriteľa nemožno postihnúť alebo voči nemu uplatňovať nároky; to neplatí, ak žiadateľ šíri **(A)** informácie, ktoré sa týkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, obrazové záznamy a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy, ktoré boli sprístupnené povinnou osobou s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby sprístupniť tieto informácie žiadateľovi, **(B)** osobné údaje, ktoré boli sprístupnené povinnou osobou s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutej osoby sprístupniť osobné údaje žiadateľovi, **(C)** informácie, ktoré boli sprístupnené povinnou osobou podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. a)** zákona o slobode informácií alebo so súhlasom osoby podľa ustanovenia **§ 11 ods. 1 písm. c)** zákona o slobode informácií“ (ustanovenie **§ 3 ods. 5** zákona o slobode informácií).

Novelou dochádza aj k rozšíreniu **základných pojmov**, používaných v zákone o slobode informácií.

„**Informáciou** je akýkoľvek obsah v akejkoľvek forme zaznamenaný na akomkoľvek hmotnom nosiči, najmä obsah písomného záznamu v listinnej podobe, obsah písomného záznamu uloženého v elektronickej podobe alebo obsah záznamu v zvukovej, obrazovej alebo audiovizuálnej podobe“ (ustanovenie **§ 4 ods. 3** zákona o slobode informácií).

Z pohľadu **ďalšieho obmedzenia prístupu k informáciám** novela prináša doplnenie nového ustanovenia **§ 11 ods. 4** zákona o slobode informácií.

„Vykonávanie kontroly, dohľadu alebo dozoru orgánom verejnej moci podľa osobitných predpisov nemôže byť dôvodom na nesprístupnenie informácie, ktorá vznikla pred začatím kontroly, dohľadu alebo dozoru, ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy“ (ustanovenie **§ 11 ods. 4** zákona o slobode informácií).

→ **Obmedzenie prístupu k informáciám pri ochrane pred ujmom v hospodárskej súťaži**

Novela do zákona o slobode informácií priniesla ja nové ustanovenie **§ 11a** zákona o slobode informácií („**Obmedzenie prístupu k informáciám pri ochrane pred ujmom v hospodárskej súťaži**“).

„Povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií môže obmedziť sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupniť, ak by jej sprístupnenie mohlo tejto povinnej osobe spôsobiť ujmu v hospodárskej súťaži a zároveň záujem povinnej osoby na obmedzení sprístupnenia alebo nesprístupnení prevažuje nad právom verejnosti na prístup k požadovanej informácii“ (ustanovenie **§ 11a ods. 1** zákona o slobode informácií).

„Obmedzenie podľa ustanovenia **§ 11a ods. 1** zákona o slobode informácií sa neuplatní, ak žiadateľ požaduje od povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií informácie, ktoré sa týkajú používania verejných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu iným ako majetkom povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom, na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie“ (ustanovenie **§ 11a ods. 2** zákona o slobode informácií). „Povinnosťou sprístupniť informácie povinnou osobou podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií nie je dotknuté dodržiavanie povinností podľa osobitného predpisu upravujúceho ochranu hospodárskej súťaže“ (ustanovenie **§ 11a ods. 3** zákona o slobode informácií).

Zmenám alebo doplneniu sa nevyhla ani oblasť **vybavenia žiadosti na vydanie rozhodnutia**. Novela totiž modifikuje ustanovenie **§ 18 ods. 4** zákona o slobode informácií a dopĺňa nové

ustanovenia **§ 18 ods. 5 až 7** zákona o slobode informácií.

„Ak povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií žiadosti hoci len sčasti nevyhoví, je povinná do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti podať povinnej osobe podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 a 2** zákona o slobode informácií, ktorá v nej má samostatne alebo spoločne aspoň väčšinovú priamu alebo nepriamu účasť, ktorá ju kontroluje alebo ktorá priamo alebo nepriamo navrhuje alebo ustanovuje viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, alebo osobe, s ktorou uzavrela zmluvu o plnení úloh na úseku starostlivosti o životné prostredie, vecne odôvodnený podnet na vydanie rozhodnutia podľa ustanovenia **§ 18 ods. 2** zákona o slobode informácií spolu so žiadosťou a spisovým materiálom. Ak je povinnou osobou podľa predchádzajúcej vety zdravotná poisťovňa a ak žiadosti hoci len sčasti nevyhoví, je povinná podať vecne odôvodnený podnet na vydanie rozhodnutia spolu so žiadosťou a spisovým materiálom v lehote podľa predchádzajúcej vety Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 18 ods. 4** zákona o slobode informácií).

„Ak nie je možné určiť, ktorej osobe sa má vecne odôvodnený podnet na vydanie rozhodnutia spolu so žiadosťou a spisovým materiálom podľa ustanovenia **§ 18 ods. 4** zákona o slobode informácií podať, osobu určí štatutárny orgán povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií“ (ustanovenie **§ 18 ods. 5** zákona o slobode informácií).

„Ak povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 a 2** zákona o slobode informácií alebo osoba, s ktorou

povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií uzavrela zmluvu o plnení úloh na úseku starostlivosti o životné prostredie, do štrnástich pracovných dní odo dňa podania žiadosti nerozhodla o nespístupnení požadovaných informácií, ani požadované informácie žiadateľovi neposkytla, vráti bezodkladne povinnej osobe podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií žiadosť a spisový materiál na nové vybavenie, pričom uvedie svoj právny názor a o vrátení bezodkladne upovedomí žiadateľa. Povinná osoba podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií je právnym názorom povinnej osoby podľa ustanovenia **§ 2 ods. 1 a 2** zákona o slobode informácií alebo osoby, s ktorou uzavrela zmluvu o plnení úloh na úseku starostlivosti o životné prostredie, viazaná“ (ustanovenie **§ 18 ods. 6** zákona o slobode informácií). „Lehota na nové prejednanie a vybavenie žiadosti začína plynúť odo dňa nasledujúceho po vrátení žiadosti a spisového materiálu povinnej osobe podľa ustanovenia **§ 2 ods. 3** zákona o slobode informácií“ (ustanovenie **§ 18 ods. 7** zákona o slobode informácií).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2023**.

Publikované dňa 05.01.2023

NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE

Národná rada Slovenskej republiky sa koncom roka zaoberala aj zákonom o účtovníctve, najmä oblasťou správy s informáciami o dani z príjmov.

Dňa **08. novembra 2022** bol prijatý zákon č. **407/2022 Z. z.** (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **431/2002 Z. z.** o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **513/1991 Zb.** Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“).

→ Cieľ novely

Cieľom novely je snaha priniesť väčšiu transparentnosť pri zverejňovaní informácií, ktorá má prispieť k lepšej verejnej kontrole nad činnosťami nadnárodných spoločností. Novelou sa ustanoví pre konečné materské účtovné jednotky a samostatné účtovné jednotky s cezhraničným aspektom, ktoré prekročia určitú veľkosť, povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov a uložiť ju do registra účtovných závierok a zbierky listín obchodného registra. Novelou sa tiež ustanovia podmienky, ktorých splnením vznikne veľkým dcérskym účtovným jednotkám a vybraným účtovným jednotkám, ktoré sú organizačnými zložkami podnikov zahraničných právnických osôb so sídlom mimo územia členských štátov, povinnosť uložiť do registra účtovných závierok a do zbierky listín obchodného registra správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa ich zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o účtovníctve priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia zákona o účtovníctve a OBZ.

Azda najvýraznejšou zmenou, ktorú novela prináša, je doplnenie ustanovení **§ 21 až 21f** zákona o účtovníctve, upravujúcich „Správu s informáciami o dani z príjmov“.

„Na účely správy s informáciami o dani z príjmov sa rozumie **(A)** konečnou materskou účtovnou jednotkou obchodná spoločnosť, ktorá zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku za najväčšiu skupinu účtovných jednotiek bez ohľadu na ich sídlo, **(B)** samostatnou účtovnou jednotkou obchodná spoločnosť, ktorá nie je súčasťou žiadnej skupiny účtovných jednotiek, **(C)** prepojenými účtovnými jednotkami dve alebo viaceré účtovné jednotky v rámci skupiny účtovných jednotiek bez ohľadu na ich sídlo“ (ustanovenie **§ 21 ods. 1** zákona o účtovníctve).

„Na účely posúdenia vzniku povinnosti podľa ustanovení **§ 21b až 21d** zákona o účtovníctve sa rozumie **(A)** zahraničným subjektom zahraničná právnická osoba so sídlom mimo územia členského štátu, ktorej právna forma je obdobná právnej forme obchodnej spoločnosti, **(B)** zahraničným konečným materským subjektom zahraničný subjekt, ktorý zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku zahraničnej skupiny, **(C)** zahraničnou skupinou najväčšia skupina subjektov, bez ohľadu na ich sídlo, ktorá je súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky zahraničného konečného materského subjektu, **(D)** zahraničným samostatným subjektom zahraničný subjekt, ktorý nie je súčasťou žiadnej skupiny, **(E)** organizačnou zložkou zahraničného subjektu účtovná jednotka, ktorá je organizačnou zložkou podniku zahraničného subjektu a je zapísaná v obchodnom registri, **(F)** konsolidovanou účtovnou závierkou zahraničného konečného materského subjektu účtovná závierka zahraničnej skupiny zostavená zahraničným konečným materským subjektom, v ktorej sú aktíva, záväzky, vlastné imanie, výnosy a náklady vykázané tak, ako keby zodpovedali jednému ekonomickému celku, **(G)** konsolidovanými výnosmi zahraničného konečného materského subjektu konsolidované výnosy vykázané v jeho konsolidovanej účtovnej závierke zostavenej v súlade s právnymi predpismi štátu, v ktorom bol zahraničný konečný materský subjekt založený, **(H)** výnosmi zahraničného samostatného subjektu výnosy vykázané v jeho účtovnej závierke zostavenej v súlade s právnymi predpismi štátu, v ktorom bol zahraničný samostatný subjekt založený“ (ustanovenie **§ 21 ods. 2** zákona o účtovníctve).

„Správu s informáciami o dani z príjmov je povinná vyhotoviť: **(A)** konečná materská účtovná jednotka, ak v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach jej konsolidované výnosy vykázané v jej konsolidovanej účtovnej závierke zostavenej podľa osobitných predpisov presiahli sumu 750 000 000 eur, **(B)** samostatná účtovná jednotka, ak v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach jej **(1)** výnosy vykázané v jej individuálnej účtovnej závierke zostavenej podľa osobitných predpisov presiahli sumu 750 000 000 eur alebo **(2)** čistý obrat vykázaný v jej individuálnej účtovnej závierke, ak nezostavuje individuálnu účtovnú závierku podľa osobitných predpisov, presiahol sumu 750 000 000 eur“ (ustanovenie **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve).

„Konečná materská účtovná jednotka a samostatná účtovná jednotka, ktorým vznikla povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve, sú povinné túto správu vyhotoviť za druhé účtovné obdobie z dvoch účtovných období uvedených v ustanovení **§ 21 ods. 1** zákona o účtovníctve“ (ustanovenie **§ 21a ods. 2** zákona o účtovníctve).

„Povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve zaniká, ak v každom z dvoch účtovných období bezprostredne nasledujúcich po účtovnom období, za ktoré vznikla povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve, konsolidované výnosy konečnej materskej účtovnej jednotky a výnosy podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1 písm. b) prvého bodu** zákona o účtovníctve alebo čistý obrat podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1 písm. b) druhého bodu** zákona o účtovníctve samostatnej účtovnej jednotky nepresiahnu sumu 750 000 000 eur“ (ustanovenie **§ 21a ods. 3** zákona o účtovníctve).

„Na konečnú materskú účtovnú jednotku a samostatnú účtovnú jednotku sa povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve nevzťahuje, ak **(A)** sú tieto účtovné jednotky vrátane ich prepojených účtovných jednotiek a organizačných zložiek, ktoré sú umiestnené mimo územia Slovenskej republiky, rezidentmi na daňové účely len v Slovenskej republike alebo **(B)** zverejňujú výročnú správu v súlade s osobitným predpisom, ktorá zahŕňa

informácie o všetkých ich činnostiach alebo všetkých činnostiach všetkých prepojených účtovných jednotiek, ktoré sú zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky konečnej materskej účtovnej jednotky“ (ustanovenie **§ 21a ods. 4** zákona o účtovníctve).

„Konečná materská účtovná jednotka a samostatná účtovná jednotka, ktoré majú povinnosť vyhotoviť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a ods. 1** zákona o účtovníctve, sú povinné ju uložiť do registra v súlade s ustanovením **§ 23a ods. 11** zákona o účtovníctve a do zbierky listín obchodného registra“ (ustanovenie **§ 21a ods. 5** zákona o účtovníctve). „Náležitosti správy s informáciami o dani z príjmov, ich usporiadanie a označovanie ustanoví ministerstvo opatrením. Opatrenie vyhlasuje ministerstvo oznámením o jeho vydaní v Zbierke zákonov Slovenskej republiky“ (ustanovenie **§ 21a ods. 6** zákona o účtovníctve).

„Ak veľká dcérska účtovná jednotka, ktorá je obchodnou spoločnosťou, má zahraničný konečný materský subjekt, ktorého konsolidované výnosy vykázané v jeho konsolidovanej účtovnej závierke presiahli v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach sumu 750 000 000 eur alebo ekvivalent tejto sumy v mene štátu, ktorý nie je členským štátom, po prepočte referenčným výmenným kurzom Európskej centrálnej banky platným k 21. decembru 2021 a zaokrúhlení na najbližšiu tisícku meny (ďalej len „ekvivalentná suma“), je povinná uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu vyhotovenú za druhé účtovné obdobie z uvedených dvoch účtovných období do registra v súlade s ustanovením **§ 23a ods. 11** zákona o účtovníctve a do zbierky listín obchodného registra“ (ustanovenie **§ 21b ods. 1** zákona o účtovníctve).

„Povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa zahraničného konečného materského subjektu podľa ustanovenia **§ 21b ods. 1** zákona o účtovníctve zaniká, ak v každom z dvoch účtovných období bezprostredne nasledujúcich po účtovnom období, za ktoré vznikla povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21b ods. 1** zákona o účtovníctve, konsolidované výnosy zahraničného konečného materského subjektu nepresiahnu sumu 750 000 000 eur alebo ekvivalentnú sumu“ (ustanovenie **§ 21b ods. 2** zákona o účtovníctve).

„Ak veľká dcérska účtovná jednotka, ktorá je obchodnou spoločnosťou, má povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve a nemá k dispozícii správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu, požiada svoj zahraničný konečný materský subjekt, aby jej poskytol všetky informácie potrebné na to, aby mohla splniť povinnosť podľa ustanovenia § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve. Ak veľká dcérska účtovná jednotka uvedená v ustanovení § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve nezíska od svojho zahraničného konečného materského subjektu všetky požadované informácie na uloženie tejto správy, vyhotoví a uloží v súlade s ustanovením § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve správu s informáciami o dani z príjmov, v ktorej uvedie všetky informácie, ktoré má k dispozícii a súčasne vyhlási, že jej zahraničný konečný materský subjekt neposkytol potrebné informácie“ (ustanovenie § 21b ods. 3 zákona o účtovníctve).

„Povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve sa vzťahuje aj na obchodnú spoločnosť, ktorá je mikro dcérskou účtovnou jednotkou alebo malou dcérskou účtovnou jednotkou, ak táto účtovná jednotka vykonáva svoju činnosť len za účelom vyhýbania sa tejto povinnosti“ (ustanovenie § 21b ods. 4 zákona o účtovníctve).

„Organizačná zložka zahraničného subjektu je povinná uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu do registra v súlade s ustanovením § 23a ods. 11 zákona o účtovníctve a do zbierky listín obchodného registra, ak v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach jej čistý obrat presiahne sumu 8 000 000 eur a sú splnené tieto podmienky: (A) zahraničný subjekt, ktorý zriadil organizačnú zložku zahraničného subjektu, je (1) prepojeným zahraničným subjektom a konsolidované výnosy vykázané v konsolidovanej účtovnej závierke jeho zahraničného konečného materského subjektu presiahli v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach sumu 750 000 000 eur alebo ekvivalentnú sumu alebo (2) zahraničným samostatným subjektom, ktorého výnosy vykázané v jeho účtovnej závierke v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných

obdobiach presiahli sumu 750 000 000 eur alebo ekvivalentnú sumu a (B) zahraničný konečný materský subjekt uvedený v písmene a) prvom bode nemá (1) veľkú dcérsku účtovnú jednotku uvedenú v ustanovení § 21b ods. 1 zákona o účtovníctve a (2) dcérsky subjekt, ktorým je dcérska právnická osoba so sídlom v členskom štáte okrem Slovenskej republiky a s právnou formou obdobnou právnej forme obchodnej spoločnosti spĺňajúca veľkostné podmienky pre stredne veľký podnik alebo veľký podnik podľa právne záväzného aktu Európskej únie“ (ustanovenie § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve).

„Povinnosť organizačnej zložky zahraničného subjektu uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve zaniká, ak v každom z dvoch účtovných období bezprostredne nasledujúcich po účtovnom období, za ktoré jej vznikla povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve, (A) čistý obrat organizačnej zložky zahraničného subjektu nepresiahne sumu 8 000 000 eur alebo (B) konsolidované výnosy zahraničného konečného materského subjektu alebo výnosy zahraničného samostatného subjektu podľa ustanovenia § 21c ods. 1 písm. a) zákona o účtovníctve nepresiahnu sumu 750 000 000 eur alebo ekvivalentnú sumu“ (ustanovenie § 21c ods. 2 zákona o účtovníctve).

„Ak organizačná zložka zahraničného subjektu uvedená v ustanovení § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve nemá k dispozícii správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu, požiada svoj zahraničný konečný materský subjekt alebo zahraničný samostatný subjekt, aby jej poskytol všetky informácie potrebné na to, aby mohla splniť povinnosť podľa ustanovenia § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve. Ak organizačná zložka zahraničného subjektu uvedená v ustanovení § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve nezíska od svojho zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu všetky požadované informácie na uloženie tejto správy, vyhotoví a uloží v súlade s ustanovením § 21c ods. 1 zákona o účtovníctve správu s informáciami o dani z príjmov, v ktorej uvedie všetky informácie, ktoré má k dispozícii a súčasne vyhlási, že jej zahraničný konečný materský subjekt alebo zahraničný samostatný subjekt neposkytol potrebné informácie“ (ustanovenie § 21c ods. 3 zákona o účtovníctve).

„Povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21c ods. 1** zákona o účtovníctve sa vzťahuje aj na organizačnú zložku zahraničného subjektu, ktorej čistý obrat nepresahuje v každom z dvoch bezprostredne po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach sumu 8 000 000 eur, ak táto účtovná jednotka vykonáva svoju činnosť len za účelom vyhýbania sa tejto povinnosti“ (ustanovenie **§ 21c ods. 4** zákona o účtovníctve).

„Na veľkú dcérsku účtovnú jednotku uvedenú v ustanovení **§ 21b** zákona o účtovníctve sa povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu nevzťahuje, ak táto správa je bezplatne prístupná verejnosti v elektronickom formáte, ktorý je strojovo čitateľný, na webovom sídle jej zahraničného konečného materského subjektu aspoň v jednom úradnom jazyku Európskej únie v lehote najneskôr do 12 mesiacov od skončenia účtovného obdobia, za ktoré je táto správa vyhotovená a je splnená jedna z týchto podmienok: **(A)** táto správa je vyhotovená a uložená v súlade s týmto zákonom a uvádza sa v nej obchodné meno a sídlo jednej veľkej dcérskej účtovnej jednotky, ktorá splnila povinnosť uložiť túto správu, ktorá jej vznikla podľa **ustanovenia § 21b** zákona o účtovníctve alebo **(B)** táto správa je vyhotovená a zverejnená v súlade s právne záväzným aktom Európskej únie a uvádza sa v nej obchodné meno a sídlo jedného dcérskeho subjektu, ktorý túto správu zverejnil“ (ustanovenie **§ 21d ods. 1** zákona o účtovníctve).

„Na organizačnú zložku zahraničného subjektu uvedenú v ustanovení **§ 21c** zákona o účtovníctve sa povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov týkajúcu sa jej zahraničného konečného materského subjektu alebo zahraničného samostatného subjektu nevzťahuje, ak táto správa je bezplatne prístupná verejnosti v elektronickom formáte, ktorý je strojovo čitateľný, na webovom sídle jej zahraničného konečného materského subjektu alebo jej zahraničného samostatného subjektu aspoň v jednom úradnom jazyku Európskej únie v lehote najneskôr do 12 mesiacov od skončenia účtovného obdobia, za ktoré je táto správa vyhotovená a je splnená jedna z týchto podmienok: **(A)** táto správa je vyhotovená a uložená v súlade s týmto zákonom a uvádza sa v nej označenie a adresa umiestnenia jednej organizačnej zložky zahraničného subjektu, ktorá splnila povinnosť uložiť túto správu, ktorá jej vznikla podľa ustanovenia **§ 21c** zákona

o účtovníctve alebo **(B)** táto správa je vyhotovená a zverejnená v súlade s právne záväzným aktom Európskej únie a uvádza sa v nej označenie a adresa miesta činnosti jednej organizačnej zložky podniku zahraničného subjektu, ktorá túto správu zverejnila, pričom táto organizačná zložka sa nachádza na území členského štátu okrem Slovenskej republiky a jej zriaďovateľ spĺňa podmienky uvedené v ustanovení **§ 21c ods. 1** zákona o účtovníctve“ (ustanovenie **§ 21d ods. 2** zákona o účtovníctve).

„Povinnosť účtovnej jednotky uložiť správu s informáciami o dani z príjmov do zbierky listín obchodného registra podľa ustanovení **§ 21a ods. 5, § 21b ods. 1 alebo § 21c ods. 1** zákona o účtovníctve sa považuje za splnenú uložením tejto správy v registri podľa ustanovenia **§ 23a ods. 11** zákona o účtovníctve“ (ustanovenie **§ 21d ods. 3** zákona o účtovníctve).

„Správa s informáciami o dani z príjmov sa zverejňuje uložením do registra. Správa s informáciami o dani z príjmov sa ukladá do registra podľa ustanovenia **§ 23 až 23c** zákona o účtovníctve“ (ustanovenie **§ 21e ods. 1** zákona o účtovníctve). „Účtovná jednotka, ktorá má povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov podľa ustanovenia **§ 21a, § 21b alebo § 21c** zákona o účtovníctve, súčasne zverejní túto správu aj na svojom webovom sídle v tom istom elektronickom formáte, rozsahu, jazyku a v tej istej lehote ako bola uložená do registra podľa ustanovenia **§ 23a ods. 11** zákona o účtovníctve. Takýmto spôsobom musí byť správa s informáciami o dani z príjmov zverejnená minimálne počas piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich rokov od skončenia účtovného obdobia, za ktoré bola správa s informáciami o dani z príjmov vyhotovená“ (ustanovenie **§ 21e ods. 2** zákona o účtovníctve).

„Na účtovnú jednotku uvedenú v ustanoveniach **§ 21a až 21c** zákona o účtovníctve, ktorá má povinnosť uložiť správu s informáciami o dani z príjmov, sa povinnosť zverejniť túto správu podľa ustanovenia **§ 21e ods. 2** zákona o účtovníctve nevzťahuje, ak na svojom webovom sídle zverejní odkaz na webové sídlo registra, v ktorom je správa s informáciami o dani z príjmov uložená a bezplatne prístupná verejnosti a poukáže na to, že bola od povinnosti zverejnenia podľa ustanovenia **§ 21e ods. 2** zákona o účtovníctve oslobodená. Odkaz a informácia podľa prvej vety musia byť týmto spôsobom zverejnené minimálne počas piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich rokov

od skončenia účtovného obdobia, za ktoré bola správa s informáciami o dani z príjmov vyhotovená“ (ustanovenie **§ 21e ods. 3** zákona o účtovníctve).

„Na účely uloženia a zverejnenia správy s informáciami o dani z príjmov účtovnou jednotkou uvedenou v ustanovení **§ 21b alebo § 21c** zákona o účtovníctve je táto účtovná jednotka zodpovedná za zabezpečenie súladu tejto správy s týmto zákonom podľa jej najlepších vedomostí

a schopností“ (ustanovenie **§ 21f** zákona o účtovníctve).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť **(A) čiastočne dňa 31. decembra 2022, (B) čiastočne dňa 01. januára 2023 a (C) čiastočne dňa 22. júna 2023.**

Publikované dňa 05.01.2023

NOVELA ZÁKONA O VÝROBE, OZNAČOVANÍ A PREDAJI TABAKOVÝCH VÝROBKOV

Úpravy sa po novom dočkala aj oblasť výroby, označovania a predaja tabakových výrobkov. Novinkou bude najmä regulácia tzv. nikotínových vrecúšok, predstavujúcich alternatívu k fajčeniu cigariet, pri ktorej sa predpokladá, že sú menej škodlivé. Stále sa však jedná o výrobky s obsahom nikotínu, ktorý je návykovou látkou a preto je potrebné vyplniť právnu medzeru s cieľom znížiť potenciálne zdravotné riziká a zabezpečiť ochranu mladistvých a detí.

Dňa 20. októbra 2022 bol prijatý zákon č. 367/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 92/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o tabakových výrobkoch“) a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“).

→ Obsah novely

Novela zavádza širokú úpravu, ktorej obsahom je najmä definícia nikotínových vrecúšok, ich uvádzanie na trh, regulácia zloženia vrecúšok, označovanie týchto výrobkov, zdravotné varovania, zber údajov, kontrola a sankcie za nedodržanie povinností zo strany výrobcu, dovozcu a distribútora. Úprava sa zavádza po vzore úpravy elektronických cigariet a je plne v súlade napr. aj s reguláciou nikotínových vrecúšok v Českej republike. Účelom novely je takisto vytvoriť priestor pre zákonodarcu neskôr v ďalších legislatívnych krokoch upraviť aj zdaňovanie a ďalšiu potrebnú reguláciu na zabezpečenie ochrany zdravia a ochrany detí a mladistvých.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadú najdôležitejších zmien, ktoré novela do zákona o tabakových výrobkoch priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky, novelou zavedené, zmeny a doplnenia.

Prvou výraznejšou zmenou je zakotvenie nového ustanovenia § 15a zákona o tabakových výrobkoch („Nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku“).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku je povinný zaslať Slovenskej obchodnej inšpekcii oznámenie o každom výrobku, ktorý chce uviesť na trh. Toto oznámenie sa predkladá v elektronickej podobe najneskôr tri mesiace pred predpokladaným uvedením na trh. Nové oznámenie sa predkladá pri každej zmene nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku pri ktorej dochádza k zmene údajov oznámených podľa ustanovenia § 15a ods. 2 písm. b) až d) zákona o tabakových výrobkoch, najneskôr jeden mesiac pred uvedením výrobku s takouto zmenou na trh“ (ustanovenie § 15a ods. 1 zákona o tabakových výrobkoch).

„Oznámenie podľa ustanovenia § 15a ods. 1 zákona o tabakových výrobkoch obsahuje (A) názov a kontaktné údaje výrobcu, dovozcu alebo distribútora, (B) zoznam všetkých zložiek obsiahnutých vo výrobku, (C) dostupné toxikologické údaje týkajúce sa zložiek podľa písmena b), najmä vzhľadom na ich účinky na zdravie spotrebiteľov pri konzumácii a návykový účinok, (D) informácie o dávkach nikotínu a jeho vstrebávaní pri konzumácii za obvyklých alebo odôvodnene predvídateľných podmienok, (E) vyhlásenie, že výrobca, dovozca alebo distribútor je zodpovedný za kvalitu a bezpečnosť výrobku pri jeho uvedení na trh a pri používaní za obvyklých a odôvodnene predvídateľných podmienok a (F) plánovaný dátum uvedenia na trh“ (ustanovenie § 15a ods. 2 zákona o tabakových výrobkoch).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku je povinný zabezpečiť, aby: (A) nikotínové vrecúško bez obsahu tabaku neobsahovalo nikotín v množstve viac ako 20 mg, (B) nikotínové vrecúško bez obsahu tabaku neobsahovalo prídavné látky uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 zákona o tabakových výrobkoch, (C) sa pri výrobe zmesi obsahujúcej nikotín používali len zložky vysokej čistoty; iné látky ako zložky uvedené v zozname podľa ustanovenia § 15a ods. 2 písm. b) zákona o tabakových výrobkoch smú byť v zmesi obsahujúcej nikotín prítomné len v stopových

množstvách, ak sú tieto stopové množstvá v procese výroby technicky nevyhnutné a **(D)** spotrebiteľské balenia nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku boli odolné voči manipulácii deťmi podľa medzinárodnej normy a voči neoprávnenej manipulácii“ (ustanovenie **§ 15a ods. 3** zákona o tabakových výrobkoch).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku je povinný zabezpečiť, aby sa na spotrebiteľských baleniach a na akýchkoľvek vonkajších obaloch nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku: **(A)** uvádzal v zostupnom poradí zoznam všetkých zložiek nachádzajúcich sa vo výrobku podľa hmotnosti, pričom zložky, ktorých účelom je ochutenie výrobku, môžu byť súhrnne uvádzané pod označením „aróma“, **(B)** obsah nikotínu v spotrebiteľskom balení a obsah nikotínu v jednej dávke, **(C)** číslo šarže, **(D)** odporúčanie, aby sa výrobok uchovával mimo dosahu detí, **(E)** neuvádzali prvky ani znaky ustanovené v ustanovení **§ 11 okrem § 11 ods. 1 písm. a) a c)** zákona o tabakových výrobkoch v súvislosti s informáciou o obsahu nikotínu a o arómach, **(F)** uvádzalo toto zdravotné varovanie: „Tento výrobok obsahuje nikotín, ktorý je vysoko návykovou látkou“, **(G)** uvádzalo: „Zakazuje sa predaj osobám mladším ako 18 rokov.“ (ustanovenie **§ 15a ods. 4** zákona o tabakových výrobkoch).

„Zdravotné varovanie podľa ustanovenia **§ 15a ods. 4 písm. f)** zákona o tabakových výrobkoch: **(A)** sa nachádza na najväčšom povrchu spotrebiteľského balenia a každého vonkajšieho obalu, **(B)** pokrýva 30 % povrchu spotrebiteľského balenia a každého vonkajšieho obalu a **(C)** je vytlačené čiernym tučným písmom typu Helvetica na bielom podklade, bodová veľkosť písma musí byť taká, aby príslušný text zaberá čo najväčšiu časť plochy vyhradenej pre požadované varovanie“ (ustanovenie **§ 15a ods. 5** zákona o tabakových výrobkoch). „Výrobca, dovozca alebo distribútor nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku je povinný každoročne za predchádzajúci kalendárny rok do 30. júna predkladať Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“): **(A)** komplexné údaje o objeme predaja podľa obchodnej značky a typu výrobku, **(B)** dostupné informácie o preferenciách rôznych skupín spotrebiteľov vrátane mladistvých, nefajčiarov a hlavných typov súčasných používateľov, **(C)** informácie o spôsobe predaja výrobkov a **(D)** prehľadné súhrny akýchkoľvek trhových prieskumov vykonaných v súvislosti s

uvedenými skupinami vrátane ich prekladu do anglického jazyka“ (ustanovenie **§ 15a ods. 6** zákona o tabakových výrobkoch).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku je povinný zabezpečiť systém na zber informácií o všetkých nepriaznivých účinkoch týchto výrobkov na ľudské zdravie, ak je podozrenie, že existujú a predkladať ich ministerstvu každoročne za predchádzajúci kalendárny rok do 30. júna“ (ustanovenie **§ 15a ods. 7** zákona o tabakových výrobkoch). „Ak sa výrobca, dovozca alebo distribútor domnieva, že nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku, ktoré má v držbe a ktoré majú byť uvedené na trh alebo sú už uvedené na trh, nie sú bezpečné, nemajú požadovanú kvalitu ani nezodpovedajú požiadavkám tohto zákona o tabakových výrobkoch, bezodkladne prijme nápravné opatrenia, aby bol dotknutý výrobok uvedený do súladu s týmto zákonom alebo stiahnutý z trhu; bezodkladne sú povinní informovať Štátnu veterinárnu a potravinovú správu Slovenskej republiky a poskytnúť jej podrobné informácie najmä o riziku pre ľudské zdravie a bezpečnosť a o všetkých prijatých nápravných opatreniach a o ich výsledkoch“ (ustanovenie **§ 15a ods. 8** zákona o tabakových výrobkoch).

„Zakazuje sa predaj nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov. Každý kto predáva nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov“ (ustanovenie **§ 15a ods. 9** zákona o tabakových výrobkoch). „Osoby mladšie ako 18 rokov nesmú užívať nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku“ (ustanovenie **§ 15a ods. 10** zákona o tabakových výrobkoch). „Každý, kto predáva nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku, je povinný upozorniť verejnosť na zákaz podľa ustanovenia **§ 15a ods. 9 a 10** zákona o tabakových výrobkoch“ (ustanovenie **§ 15a ods. 11** zákona o tabakových výrobkoch).

Novinkou je aj prechodné ustanovenie **§ 21b** zákona o tabakových výrobkoch.

„Oznámenia podľa ustanovenia **§ 15a ods. 1** zákona o tabakových výrobkoch vo vzťahu k výrobkom uvedeným na trh pred účinnosťou tohto zákona o tabakových výrobkoch sú výrobcovia, dovozcovia alebo distribútori nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku povinní zaslať Slovenskej obchodnej inšpekcii najneskôr do jedného mesiaca po nadobudnutí účinnosti tohto zákona o tabakových

výrobkoch“ (ustanovenie **§ 21b ods. 1** zákona o tabakových výrobkoch). „Spotrebiteľské balenie nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku vyrobené alebo uvedené na trh pred účinnosťou tohto zákona o tabakových výrobkoch možno uvádzať na trh do 31.decembra 2023“ (ustanovenie **§ 21b ods. 2** zákona o tabakových výrobkoch).

→ Zákon o ochrane nefajčiarov

V rámci **zákona o ochrane nefajčiarov** dochádza novelou najmä k úprave ustanovenia **§ 6** zákona o ochrane nefajčiarov, upravujúceho **predaj tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymových tabakových výrobkov, elektronických cigariet a nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku.**

„Zakazuje sa predaj tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymových tabakových výrobkov, elektronických cigariet a nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku **(A)** v predajniach potravín okrem predajní, ktoré majú na ich predaj vyčlenený samostatný priestor alebo stojan, **(B)** v predajniach s tovarom určeným predovšetkým pre deti, **(C)** v predškolských zariadeniach, na detských ihriskách, v základných školách, v stredných školách, v školských zariadeniach, na vysokých školách a v študentských domovoch, **(D)** v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb vrátane stánkov, bufetov a iných predajných miest, ktoré sa nachádzajú v týchto zariadeniach“ (ustanovenie **§ 6 ods. 1** zákona o ochrane nefajčiarov).

„Predaj tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak,

bezdymových tabakových výrobkov, nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku a elektronických cigariet na diaľku je možný len v prípade, ak predajca používa systém overovania veku, pomocou ktorého možno v čase predaja overiť, či kupujúci spĺňa požiadavku minimálneho veku 18 rokov, a poskytne Slovenskej obchodnej inšpekcii podrobné informácie o systéme overovania veku a jeho fungovaní“ (ustanovenie **§ 6 ods. 2** zákona o ochrane nefajčiarov).

„Zakazuje sa predávať tabakové výrobky, výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov“ (ustanovenie **§ 6 ods. 3** zákona o ochrane nefajčiarov). „Každý, kto predáva tabakové výrobky, výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov“ (ustanovenie **§ 6 ods. 4** zákona o ochrane nefajčiarov). „Zakazuje sa predaj tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymových tabakových výrobkov, elektronických cigariet a nikotínových vrecúšok bez obsahu tabaku z automatov“ (ustanovenie **§ 6 ods. 5** zákona o ochrane nefajčiarov).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. januára 2023.**

Publikované dňa 05.01.2023

NOVELA ZÁKONA O ZDRAVOTNOM POISTENÍ

Zákonodarný zbor sa na konci roka zameral aj na oblasť, upravenú zákonom o zdravotnom poistení. Novinkou sú napríklad nové ustanovenia, upravujúce diagnosticko-nákladové skupiny či nákladové skupiny zdravotníckych pomôcok.

Dňa **08. novembra 2022** bol prijatý zákon č. **392/2022 Z. z.** (ďalej len „novela“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **580/2004 Z. z.** o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. **95/2002 Z. z.** o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) a ktorým sa dopĺňa zákon č. **581/2004 Z. z.** o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“).

→ Obsah novely

Podľa dôvodovej správy je prerozdelenie poistného na verejné zdravotné poistenie, ktoré je funkčné v systéme verejného zdravotného poistenia nepretržite a kontinuálne od roku 1995 do súčasnosti, postavené na princípe, kedy sa časť vybraných prostriedkov zo všetkých zdravotných poisťovní prerozdeľuje medzi jednotlivé zdravotné poisťovne v závislosti od rizikovosti poistného kmeňa (faktory, ktoré ovplyvňujú zaradenie poistenca sú vek, pohlavie, ekonomická aktivita, chorobnosť, farmaceuticko-nákladová skupina a viacročná nákladová skupina). Všetky tieto súčasné parametre však nezachytia prípadný rýchly a výrazný nástup nákladov na zdravotnú starostlivosť konkrétnych poistencov a zdravotnej poisťovni tieto náklady nie sú kompenzované, resp. nie sú dostatočne kompenzované. Príkladom môže byť pacient s nákladnou diagnózou s rýchlym nástupom a intenzívnou liečbou po dobu jedného roka, ktorý prednedávnom využil zdravotnícke pomôcky. Toto platí bez ohľadu na to, či pacient na konci uvedeného prvého roka zomrel alebo sa vyliečil.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela

do zákona o zdravotnom poistení priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky, novelou zavedené, zmeny a doplnenia.

Jednou z prvých oblastí zákona o zdravotnom poistení, ktorá si prešla zmenami, je oblasť mesačného prerozdelenia preddavkov na poistné. Novelou sa rozširuje obsah povinností zdravotnej poisťovne vo vzťahu k Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“).

„Zdravotná poisťovňa je povinná do 20. dňa v kalendárnom mesiaci oznámiť úradu **(G)** počet poistencov zaradených do jednotlivých diagnosticko-nákladových skupín podľa ustanovenia **§ 27d ods. 4 a 5** zákona o zdravotnom poistení za kalendárny mesiac, za ktorý sa mesačné prerozdelenie vykonáva“ (ustanovenie **§ 27 ods. 2 písm. g)** zákona o zdravotnom poistení), **(H)** „zoznam poistencov podľa písmena g), ktorý obsahuje **(1)** rodné číslo poistenca, ak ide o cudzinca, ktorý nemá pridelené rodné číslo, bezvýznamové identifikačné číslo a dátum narodenia, **(2)** kód diagnózy podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb pri prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti po poskytnutí ústavnej zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorej trvanie je najmenej dva po sebe nasledujúce dni, pričom prvý deň a posledný deň sa v súčte považuje za jeden deň (ďalej len „hospitalizácia“), ktorá bola zaevidovaná v účtovnej evidencii, na základe ktorej bol poistenec zaradený do diagnosticko-nákladovej skupiny podľa ustanovenia **§ 27d ods. 4 alebo ods. 5** zákona o zdravotnom poistení, **(3)** dátum prijatia na hospitalizáciu podľa druhého bodu, **(4)** dátum prepustenia z hospitalizácie podľa druhého bodu, **(5)** údaje o ďalších hospitalizáciách v kalendárnom mesiaci v rozsahu bodov 1 až 4, ak mal poistenec v kalendárnom mesiaci viacero hospitalizácií“ (ustanovenie **§ 27 ods. 2 písm. h)** zákona o zdravotnom poistení), **(I)** „počet poistencov zaradených do jednotlivých nákladových skupín zdravotníckych pomôcok podľa ustanovenia **§ 27e ods. 4 a 5** zákona o zdravotnom poistení za kalendárny mesiac, za ktorý sa mesačné prerozdelenie vykonáva“ (ustanovenie **§ 27 ods.**

2 písm. i) zákona o zdravotnom poistení), **(J)** „zoznam poistencov podľa písmena i), ktorý obsahuje **(1)** rodné číslo poistenca, ak ide o cudzinca, ktorý nemá pridelené rodné číslo, bezvýznamové identifikačné číslo a dátum narodenia, **(2)** označenie podskupiny zdravotníckej pomôcky plne alebo čiastočne uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia (ďalej len "uhrádzaná zdravotnícka pomôcka") s kódom a názvom poskytnutej uhrádzanej zdravotníckej pomôcky, na ktorej základe bol poistenec zaradený do nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok podľa ustanovenia **§ 27e ods. 4 alebo ods. 5** zákona o zdravotnom poistení, **(3)** počet poskytnutých uhrádzaných zdravotníckych pomôcok podľa druhého bodu, **(4)** dátum výdaja uhrádzanej zdravotníckej pomôcky podľa druhého bodu“ (ustanovenie **§ 27 ods. 2 písm. j)** zákona o zdravotnom poistení).

Azda najvýraznejšou novinkou, ktorú novela do zákona o zdravotnom poistení priniesla sú nové ustanovenia **§ 27d** zákona o zdravotnom poistení („**Diagnosticko-nákladové skupiny**“) a ustanovenia **§ 27e** zákona o zdravotnom poistení („**Nákladové skupiny zdravotníckych pomôcok**“).

„Diagnostická skupina je skupina diagnóz podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb pri prepustení z hospitalizácie v období od 1. januára do 31. decembra kalendárneho roka, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa vypočítava index rizika nákladov, je uvedená v zozname diagnosticko-nákladových skupín a umožňuje odhadnúť budúce náklady na poskytovanú zdravotnú starostlivosť poistenca s diagnózou uvedenou v zozname diagnostických skupín“ (ustanovenie **§ 27d ods. 1** zákona o zdravotnom poistení).

„Diagnosticko-nákladové skupiny tvoria diagnostické skupiny zlúčené do 15 diagnosticko-nákladových skupín v závislosti od priemerných nákladov na diagnostickú skupinu metódou hierarchického aglomeratívneho zhlukovania s Wardovým kritériom. Popis použitia metódy hierarchického aglomeratívneho zhlukovania s Wardovým kritériom sa uvedie vo všeobecne záväznom právnom predpise vydanom podľa ustanovenia **§ 28 ods. 16 písm. b)** zákona o zdravotnom poistení“ (ustanovenie **§ 27d ods. 2** zákona o zdravotnom poistení). „Ak diagnózu pri ukončení hospitalizácie poistenca nemožno zaradiť do žiadnej diagnostickej skupiny podľa zoznamu

diagnostických skupín, poistenec sa do diagnosticko-nákladovej skupiny nezaraďuje“ (ustanovenie **§ 27d ods. 3** zákona o zdravotnom poistení).

„Príslušná zdravotná poisťovňa zaradí poistenca v kalendárnom mesiaci, za ktorý sa vykonáva mesačné prerozdelenie, do diagnosticko-nákladovej skupiny zaradenej do zoznamu diagnosticko-nákladových skupín, ak mal počas 12 za sebou nasledujúcich kalendárnych mesiacov predchádzajúcich kalendárnemu mesiacu, za ktorý sa vykonáva mesačné prerozdelenie, ukončenú hospitalizáciu s diagnózou uvedenou v zozname diagnostických skupín a ktorú príslušná zdravotná poisťovňa alebo zdravotná poisťovňa, ktorá naposledy vykonávala verejné zdravotné poistenie poistenca, zaevidovala v účtovnej evidencii“ (ustanovenie **§ 27d ods. 4** zákona o zdravotnom poistení).

„Ak možno poistenca zaradiť podľa ustanovenia **§ 27d ods. 4** zákona o zdravotnom poistení do viacerých diagnosticko-nákladových skupín zaradených do zoznamu diagnosticko-nákladových skupín, poistenec sa na účely mesačného prerozdelenia zaradí do diagnosticko-nákladovej skupiny s najvyšším indexom rizika nákladov“ (ustanovenie **§ 27d ods. 5** zákona o zdravotnom poistení).

„Diagnosticko-nákladová skupina sa zaradí do zoznamu diagnosticko-nákladových skupín, ak **(A)** F-test nulovej hypotézy, pri ktorom je daný koeficient dodatočných nákladov diagnosticko-nákladovej skupiny použitý pre výpočet indexu rizika nákladov rovný 0, je štatisticky významný aspoň na hladine významnosti 0,01 pri výpočte lineárnej regresie so všetkými diagnosticko-nákladovými skupinami; ak sa diagnosticko-nákladová skupina nezaraďuje do zoznamu diagnosticko-nákladových skupín podľa prvej vety, lineárna regresia je vypočítaná znovu bez tejto diagnosticko-nákladovej skupiny a ďalšie koeficienty dodatočných nákladov diagnosticko-nákladových skupín sú testované oproti tomuto výpočtu, **(B)** podiel dodatočných nákladov diagnosticko-nákladovej skupiny na celkových ročných nákladoch na zdravotnú starostlivosť je aspoň 0,01%, **(C)** dodatočné náklady diagnosticko-nákladovej skupiny tvoria aspoň 15% priemerných nákladov na poistenca“ (ustanovenie **§ 27d ods. 6** zákona o zdravotnom poistení).

„Dodatočné náklady diagnosticko-nákladovej skupiny podľa **§ 27d ods. 6 písm. b) a c)** zákona

o zdravotnom poistení sú rozdielom medzi priemernými nákladmi na poistenca zaradeného do diagnosticko-nákladovej skupiny a priemernými nákladmi na poistenca“ (ustanovenie **§ 27d ods. 7** zákona o zdravotnom poistení). „Zoznam diagnostických skupín obsahuje (A) číslo diagnostickej skupiny, (B) názov diagnostickej skupiny, (C) kód diagnózy podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb, (D) názov diagnózy podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb“ (ustanovenie **§ 27d ods. 8** zákona o zdravotnom poistení).

„Zoznam diagnosticko-nákladových skupín obsahuje (A) číslo diagnosticko-nákladovej skupiny, (B) zoznam diagnostických skupín, ktoré zodpovedajú diagnosticko-nákladovej skupine, v rozsahu číslo diagnosticko-nákladovej skupiny a názov diagnosticko-nákladovej skupiny“ (ustanovenie **§ 27d ods. 9** zákona o zdravotnom poistení). „Návrh na zmenu zoznamu diagnostických skupín zasiela zdravotná poisťovňa a úrad Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) najneskôr do 30. júna kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa ustanovuje index rizika nákladov. Návrh na zmenu zoznamu diagnostických skupín musí obsahovať údaje podľa ustanovenia **§ 27d ods. 10** zákona o zdravotnom poistení).

„Nákladová skupina zdravotníckych pomôcok je tvorená uhrádzanými zdravotníckymi pomôckami, je uvedená v zozname nákladových skupín zdravotníckych pomôcok a umožňuje odhadnúť budúce náklady na zdravotnú starostlivosť poistenca“ (ustanovenie **§ 27e ods. 1** zákona o zdravotnom poistení). „Ak uhrádzanú zdravotnícku pomôcku poskytnutú poistencovi nemožno zaradiť do žiadnej nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok, poistenec sa do nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok nezaraďuje“ (ustanovenie **§ 27e ods. 2** zákona o zdravotnom poistení).

„Na účely prerozdelenia poistného sa za poistenca, ktorému bola poskytnutá uhrádzaná zdravotnícka pomôcka za celý kalendárny mesiac, považuje poistenec, ktorý mal uhrádzanú zdravotnícku pomôcku poskytnutú aspoň jeden deň v tomto kalendárnom mesiaci“ (ustanovenie **§ 27e ods. 3** zákona o zdravotnom poistení). „Príslušná zdravotná poisťovňa zaradí poistenca v kalendárnom mesiaci, za ktorý sa vykonáva mesačné prerozdelenie, do nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok uvedenej v zozname

nákladových skupín zdravotníckych pomôcok, ak mu počas sledovaného obdobia bola poskytnutá uhrádzaná zdravotnícka pomôcka uvedená v zozname nákladových skupín zdravotníckych pomôcok v minimálnej počte mesiacov podľa ustanovenia **§ 27e ods. 7 písm. d)** zákona o zdravotnom poistení a ktorú príslušná zdravotná poisťovňa alebo zdravotná poisťovňa, ktorá naposledy vykonávala verejné zdravotné poistenie poistenca, zaevidovala v účtovnej evidencii“ (ustanovenie **§ 27e ods. 4** zákona o zdravotnom poistení).

„Ak možno poistenca zaradiť podľa ustanovenia **§ 27e ods. 4** zákona o zdravotnom poistení do viacerých nákladových skupín zdravotníckych pomôcok, poistenec sa na účely mesačného prerozdelenia zaradí len do nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok s najvyšším indexom rizika nákladov“ (ustanovenie **§ 27e ods. 5** zákona o zdravotnom poistení).

„Nákladová skupina zdravotníckych pomôcok sa zaradí do zoznamu nákladových skupín zdravotníckych pomôcok, ak (A) F-test nulovej hypotézy, pri ktorom je daný koeficient dodatočných nákladov nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok rovný 0, je štatisticky významný aspoň na hladine významnosti 0,01 pri výpočte lineárnej regresie so všetkými nákladovými skupinami zdravotníckych pomôcok; ak sa nákladová skupina zdravotníckych pomôcok nezaraďuje do zoznamu nákladových skupín zdravotníckych pomôcok podľa prvej vety, lineárna regresia je vypočítaná znovu bez tejto nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok a ďalšie koeficienty dodatočných nákladov nákladových skupín zdravotníckych pomôcok sú testované oproti tomuto výpočtu, (B) podiel dodatočných nákladov nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok na celkových ročných nákladoch na zdravotnú starostlivosť je aspoň 0,01%, (C) dodatočné náklady nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok tvoria aspoň 15% priemerných nákladov na poistenca“ (ustanovenie **§ 27e ods. 6** zákona o zdravotnom poistení).

„Dodatočné náklady nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok podľa ustanovenia **§ 27e ods. 6 písm. b) a c)** zákona o zdravotnom poistení sú rozdielom medzi priemernými nákladmi na poistenca zaradeného do nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok a priemernými nákladmi na poistenca“ (ustanovenie **§ 27e ods. 8** zákona o zdravotnom poistení).

„Zoznam nákladových skupín zdravotníckych pomôcok obsahuje (A) číslo nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok, (B) kód nákladovej skupiny zdravotníckych pomôcok, (C) označenie podskupiny uhrádzaných zdravotníckych pomôcok, (D) dĺžku sledovaného obdobia, (E) minimálny počet mesiacov v sledovanom období, v ktorých bola poistencovi poskytnutá uhrádzaná zdravotnícka pomôcka“ (ustanovenie § 27e ods. 8 zákona o zdravotnom poistení). „Návrh na zmenu zoznamu nákladových skupín zdravotníckych pomôcok zasiela zdravotná poisťovňa a úrad ministerstvu zdravotníctva najneskôr do 30. júna kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa ustanovuje index

rizika nákladov. Návrh na zmenu zoznamu nákladových skupín zdravotníckych pomôcok musí obsahovať údaje podľa ustanovenia § 27e ods. 8 zákona o zdravotnom poistení“ (ustanovenie § 27e ods. 9 zákona o zdravotnom poistení).

→ Účinnosť novely

Novela nadobudla účinnosť dňa **01. decembra 2022.**

Publikované dňa 05.01.2023

NOVINKY V ZÁKONCH V SÚVISLOSTI S ROZVOJOM AUTOMATIZOVANÝCH VOZIDIEL

Legislatívna činnosť Národnej rady Slovenskej republiky sa po novom dotkla aj oblasti inteligentnej mobility. Novelizácia viacerých právnych predpisov upravuje najmä podmienky skúšobnej prevádzky automatizovaných vozidiel a plne automatizovaných vozidiel.

Dňa 08. novembra 2022 bol prijatý zákon č. 429/2022 Z. z. (ďalej len „novela“) ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s rozvojom automatizovaných vozidiel. Novelou sa mení a dopĺňa (A) zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“), (B) zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“), (C) zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) a (D) zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prevádzke vozidiel“).

→ Obsah novely

Predmetom novely je zavedenie podmienok skúšobnej prevádzky automatizovaných vozidiel a plne automatizovaných vozidiel, ako aj úprava ďalších aspektov súvisiacich so zavedením takýchto vozidiel do skúšobnej prevádzky na pozemných komunikáciách, vrátane úprav kompetencií národného koordinátora inteligentnej mobility a rozšírenie kompetencií orgánu typového schvaľovania v oblasti vydávania povolenia na skúšobnú prevádzku. Novela zároveň ustanovuje podmienky povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, vrátane podania návrhu na povolenie jeho prevádzky, proces schvaľovania typovým schvaľovacím orgánom, rozhodnutie typového schvaľovacieho orgánu, odvolacie konanie a povinnosti držiteľa povolenia prevádzky

automatizovaného doručovacieho vozidla. Doterajšia právna úprava dostatočným spôsobom nereflektovala na všetky aspekty inteligentnej mobility. Pri koncipovaní novely predkladateľ rešpektoval a prihliadol aj na skúsenosti z iných krajín Európskej únie, ktoré už oblasť inteligentnej mobility zadefinovali vo svojich právnych úpravách. Tieto skúsenosti z iných krajín Európskej únie boli v novele rešpektované a modifikované vo vzťahu k špecifikám právneho poriadku Slovenskej republiky.

V nasledujúcom texte sa budeme venovať prehľadu najdôležitejších zmien, ktoré novela priniesla. Zároveň odkazujeme aj na plné znenie novely, v ktorom sú uvedené všetky zmeny a doplnenia vyššie uvedených právnych predpisov.

→ Povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov

Výraznejšími zmenami si v dôsledku novely prechádza predovšetkým zákon o cestnej premávke. Po novom sa dopĺňa napríklad ustanovenie § 5 zákona o cestnej premávke, upravujúce povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov.

„Osoba, ktorá vykonáva dohľad nad vozidlom, ktoré na jazdu využíva automatizovaný systém riadenia, je povinná včas a bezpečne prevziať vedenie vozidla na výzvu automatizovaného systému riadenia alebo, ak to vyžadujú okolnosti, aj bez tejto výzvy, a to prípadne aj na diaľku; na tento účel je povinná sledovať situáciu v cestnej premávke“ (ustanovenie § 5 ods. 6 zákona o cestnej premávke).

Rozšírením si prešli aj povinnosti prevádzkovateľa vozidla, tvoriace predmet úpravy ustanovenia § 6 zákona o cestnej premávke.

„Prevádzkovateľ vozidla, ktorý je držiteľom povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla v cestnej premávke, je povinný viesť o prevádzke automatizovaného doručovacieho vozidla evidenciu s údajmi o mene,

priezvisku a adrese pobytu vodiča, dátume a čase vykonávania dohľadu nad automatizovaným doručovacím vozidlom a číslu automatizovaného doručovacieho vozidla. Evidenciu podľa prvej vety je prevádzkovateľ vozidla povinný na výzvu policajta predložiť na účely spojené s výkonom jeho oprávnení na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky“ (ustanovenie § 6 ods. 7 zákona o cestnej premávke).

Novinkou je aj ustanovenie § 55b zákona o cestnej premávke („**Jazda automatizovaného doručovacieho vozidla**“).

„Vodičom automatizovaného doručovacieho vozidla smie byť len osoba staršia ako 18 rokov“ (ustanovenie § 55b ods. 1 zákona o cestnej premávke). „Automatizované doručovacie vozidlo môže jazdiť aj po chodníku a iných miestach, po ktorých môžu chodiť chodci; v takom prípade smie jazdiť rýchlosťou najviac 6 km.h⁻¹ a musí dodržiavať pravidlá týkajúce sa chodcov. Automatizované doručovacie vozidlo môže jazdiť aj po komunikáciách, po ktorých môžu jazdiť cyklisti; v takom prípade smie jazdiť rýchlosťou najviac 20 km.h⁻¹ a musí dodržiavať pravidlá týkajúce sa cyklistov. Pri jazde po vozovke smie automatizované doručovacie vozidlo jazdiť rýchlosťou najviac 45 km.h⁻¹“ (ustanovenie § 55b ods. 2 zákona o cestnej premávke). „Povinnosti vodiča voči chodcovi alebo cyklistovi platia rovnako voči automatizovanému doručovaciemu vozidlu“ (ustanovenie § 55b ods. 3 zákona o cestnej premávke). „Automatizované doručovacie vozidlo smie prepravovať náklad len v uzavretom prepravnom priestore. Automatizované doručovacie vozidlo nesmie prepravovať osoby ani zvieratá“ (ustanovenie § 55b ods. 4 zákona o cestnej premávke).

→ Zákon o prevádzke vozidiel

Novela sa dotkla aj **zákona o prevádzke vozidiel**, v ktorom dochádza napríklad k rozšíreniu **základných pojmov**.

„Na účely zákona o prevádzke vozidiel sa po novom rozumie „**automatizovaným vozidlom** automatizované vozidlo podľa osobitného predpisu alebo iné motorové vozidlo navrhnuté a skonštruované tak, aby sa dokázalo určitý čas samostatne pohybovať bez nepretržitého dohľadu

vodiča, pri ktorom sa ale zásah vodiča predpokladá alebo vyžaduje“ (ustanovenie § 2 ods. 2 písm. ac) zákona o prevádzke vozidiel), „**plne automatizovaným vozidlom** plne automatizované vozidlo podľa osobitného predpisu alebo iné motorové vozidlo navrhnuté a skonštruované tak, aby sa dokázalo pohybovať samostatne“ (ustanovenie § 2 ods. 2 písm. ad) zákona o prevádzke vozidiel), „**automatizovaným systémom riadenia** systém riadenia vozidla, ktorý na zabezpečenie dynamickej kontroly nad vozidlom trvalo využíva hardware a software“ (ustanovenie § 2 ods. 2 písm. ae) zákona o prevádzke vozidiel).

Zmeny sa po novom dotkli aj ustanovenia § 49 zákona o prevádzke vozidiel, upravujúce **skúšobnú prevádzku**.

„Na základe povolenia typového schvaľovacieho orgánu na účel skúšobných jazd (ďalej len „skúšobná prevádzka“) možno v cestnej premávke prevádzkovať **(A)** vozidlo, ktoré nebolo schválené na prevádzku v cestnej premávke, na účel skúšobných jazd pri vývoji, výrobe alebo schvaľovaní vozidla, jeho systémov, komponentov alebo samostatných technických jednotiek, **(B)** automatizované vozidlo alebo plne automatizované vozidlo využívajúce automatizovaný systém riadenia v cestnej premávke, ktoré nebolo schválené na prevádzku v cestnej premávke, na účel skúšobných jazd pri vývoji, výrobe alebo schvaľovaní vozidla, jeho systémov, komponentov alebo samostatných technických jednotiek, alebo **(C)** vozidlo alebo jazdnú súpravu, ktoré sú schválené na prevádzku v cestnej premávke, so zabudovanými novými technológiami alebo novými koncepciami, ktoré nemôžu splniť jednu alebo viacero požiadaviek týkajúcich sa najväčších povolených rozmerov alebo najväčších povolených hmotností“ (ustanovenie § 49 ods. 1 zákona o prevádzke vozidiel).

„Návrh na povolenie skúšobnej prevádzky podáva **(A)** pri skúšobnej prevádzke podľa ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) zákona o prevádzke vozidiel **(1)** výrobca alebo zástupca výrobcu pre vozidlá, ich systémy, komponenty, samostatné technické jednotky, nebezpečné časti alebo vybavenie, ktoré vyvíja alebo vyrába, alebo **(2)** technická služba overovania pre vozidlá, ich systémy, komponenty, samostatné technické jednotky, nebezpečné časti alebo vybavenie, pri ktorých sa overuje plnenie technických požiadaviek, **(B)** pri skúšobnej prevádzke podľa ustanovenia § 49 ods. 1 písm. b)

zákona o prevádzke vozidiel výrobca alebo zástupca výrobcu pre automatizované vozidlá alebo plne automatizované vozidlá využívajúce automatizovaný systém riadenia, ktoré vyvíja alebo vyrába, **(C)** pri skúšobnej prevádzke podľa ustanovenia **§ 49 ods. 1 písm. c)** zákona o prevádzke vozidiel prevádzkovateľ vozidla“ (ustanovenie **§ 49 ods. 2** zákona o prevádzke vozidiel).

Doplnením si prešlo aj ustanovenie **§ 52** zákona o prevádzke vozidiel („**Prevádzka ostatných cestných vozidiel a ostatných zvláštnych vozidiel**“).

„Automatizované doručovacie vozidlo možno prevádzkovať v cestnej premávke len na základe povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla v cestnej premávke (ďalej len „povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla“)“ (ustanovenie **§ 52 ods. 2** zákona o prevádzke vozidiel). „Návrh na povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla podáva typovému schvaľovaciemu orgánu prevádzkovateľ vozidla, ktorý bude prevádzkovať vozidlo v cestnej premávke“ (ustanovenie **§ 52 ods. 3** zákona o prevádzke vozidiel). „Návrh na povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla okrem identifikačných údajov navrhovateľa obsahuje údaje a doklady v rozsahu ustanovenom vykonávacím právnym predpisom podľa ustanovenia **§ 136 ods. 3 písm. a)** zákona o prevádzke vozidiel“ (ustanovenie **§ 52 ods. 4** zákona o prevádzke vozidiel).

„Typový schvaľovací orgán návrhu na povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla vyhoví, ak sú splnené všetky predpísané požiadavky podľa ustanovenia **§ 52 ods. 4** zákona o prevádzke vozidiel a ak prevádzka automatizovaného doručovacieho vozidla nepredstavuje ohrozenie bezpečnosti, životného prostredia alebo verejného zdravia. Typový schvaľovací orgán nevyhoví návrhu na povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, ak navrhovateľovi bolo v minulosti zrušené povolenie podľa ustanovenia **§ 52 ods. 8 písm. b) až d)** zákona o prevádzke vozidiel“ (ustanovenie **§ 52 ods. 5** zákona o prevádzke vozidiel). „Typový schvaľovací orgán vydá povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla s platnosťou najviac na dva roky, v ktorom určí podmienky prevádzky, obmedzenia prevádzky, povolené územie, trasu a čas prevádzky, číslo automatizovaného doručovacieho vozidla, podľa

ktorého ho bude možné jednoznačne odlíšiť od iného automatizovaného doručovacieho vozidla alebo aj zber určených údajov z povolenej prevádzky. Vzor povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla ustanoví vykonávací právny predpis podľa ustanovenia **§ 136 ods. 3 písm. a)** zákona o prevádzke vozidiel“ (ustanovenie **§ 52 ods. 6** zákona o prevádzke vozidiel).

„Držiteľ povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla je povinný **(A)** prevádzkovať v cestnej premávke automatizované doručovacie vozidlo len na základe vydaného povolenia, **(B)** zabezpečiť, aby počas prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla nedošlo k ohrozeniu bezpečnosti, životného prostredia alebo verejného zdravia, **(C)** preukázať sa vydaným povolením kontrolným orgánom v cestnej premávke, **(D)** zabezpečiť počas celej doby prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, aby malo automatizované doručovacie vozidlo poistenie zodpovednosti za škodu, **(E)** viditeľne označiť automatizované doručovacie vozidlo číslom automatizovaného doručovacieho vozidla, podľa ktorého ho bude možné jednoznačne odlíšiť od iného automatizovaného doručovacieho vozidla, názvom alebo obchodným menom, adresou a telefónnym číslom držiteľa povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, **(F)** oznámiť typovému schvaľovaciemu orgánu zmenu podmienok, na základe ktorých bolo vydané povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, najneskôr do 15 dní odo dňa, kedy zmena nastala, a **(G)** sprístupniť typovému schvaľovaciemu orgánu zozbierané údaje z povolenej prevádzky, ak tak typový schvaľovací orgán určí v povolení prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla“ (ustanovenie **§ 52 ods. 7** zákona o prevádzke vozidiel).

„Typový schvaľovací orgán zruší povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla, ak **(A)** držiteľ povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla požiada o jeho zrušenie, **(B)** zistí, že povolenie prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla bolo udelené na základe nepravdivých údajov alebo podkladov o splnení podmienok na jeho vydanie, **(C)** zistí, že automatizované doručovacie vozidlo predstavuje ohrozenie bezpečnosti, životného prostredia alebo verejného zdravia, alebo **(D)** držiteľ povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla opakovane alebo závažným spôsobom porušil povinnosti podľa ustanovenia **§ 52 ods. 7** zákona o prevádzke vozidiel alebo

podmienky ustanovené v povolení prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla“ (ustanovenie **§ 52 ods. 8** zákona o prevádzke vozidiel).

„Proti rozhodnutiu o zrušení povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla podľa ustanovenia **§ 52 ods. 8 písm. a)** zákona o prevádzke vozidiel sa nemožno odvolať“ (ustanovenie **§ 52 ods. 9** zákona o prevádzke vozidiel). „Odvolanie proti rozhodnutiu typového schvaľovacieho orgánu o zrušení povolenia prevádzky automatizovaného doručovacieho vozidla podľa ustanovenia **§ 52 ods. 8 písm. c)** zákona o prevádzke vozidiel nemá odkladný

účinnok“ (ustanovenie **§ 52 ods. 10** zákona o prevádzke vozidiel).

→ Účinnosť novely

Novela nadobúda účinnosť dňa **02. januára 2023.**

Publikované dňa 05.01.2023

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2022